

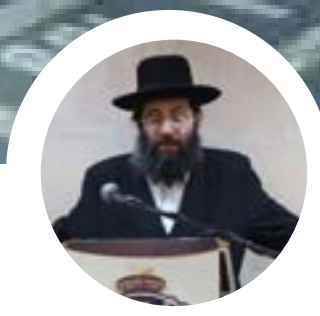
פרשת וירא, תשפ"ב

סגרת את הגמרא, ואמרתי לו שאני חייב לקבל הסברים

"אני עצמי מחש
הסמקתי מבושה,
התביישתי עבור
אותו אדם שנעמד
ככה מול גדול
הדור שעיני הכל
נשואות אליו,
ואומר לו "לא
הבנתי..." "שהרב
יסביר עוד פעם"

15 עמוד ///

ספור מדהים

סיפור מדהים שסיפר הגה"צ
רבי צבי מאיר זילברברג
שליט"א, המעניק לנו
הדרכה אמיתית, אודות הדרך
הטובה ביותר בחינוך הילדים
והתלמידים.

8 עמוד ///

ר' שלמה זלמן
הביט בי וסיים
בבדיחות:
"אני תמיד מפחד
שיפטרו אותו
מהשטעלע שלי,
ולכן אני דואג
שיהיה לי לוח
שנה בכיסי בכל
עת..."

5 עמוד ///

סיפרו לי על
משפחה אחת
שהיתה שם
תורנות בין
הבנות מי
תסדר בכל
יום את מיטת
האבא

2 עמוד ///

**סיפרו לי על
משפחה אחת
שהיתה שם
תורנות בין
הבנות מי תסדר
בכל יום את
מיטת האבא**

**אוצרות ופנינים חינוכיים מיוחדים ממרן
הגראי"ל שטיינמן זצ"ל - מאוצרו של
הגאון הר' שלמה לוונשטיין שליט"א**

היו רוצים להעניש את אחת הבנות- לא היו נותנים לה לסדר את המיטה, והיא הרגישה בכך את העונש הכבד ביותר שיכול להיות עלי אדמות. בבית הזה התנהגותו של האבא היתה מעוררת כבוד. הילדים הרגישו שאבא שלהם הוא משהו מיוחד, והרגישו זכות מיוחדת לכבד אותו. אבל מי שאינו מתנהג בתוך ביתו בדרך של כבוד ודרך ארץ, אינו מעורר כבוד כלפיו, ודבריו אינם משפיעים על בני ביתו.

החינוך של בית הספר אינו מספיק. הוא רק חלק מהתמונה הכוללת. צריך גם את החינוך של הבית. שניהם ביחד יכולים, אולי, להוות חציצה כנגד הרחוב הקלוקל. וכדי שהילדים יושפעו לטובה מההורים צריך כל אחד לעשות דברים כאלו שילדיו ירגישו רגשות של כבוד כלפיו, שירגישו שאין הוא איש "פשוט" אלא יש בו דברים מרוממים ומיוחדים. בצורה כזאת יש תקווה שילדיו יעריכו אותו, יכבדוהו וישמעו לדבריו. כאשר ילדים רואים שם שמים שמתאהב על ידי אביהם, הם רואים אותו קורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים, ולא רק בתורה אלא גם בדרך ארץ, משאו ומתנו באמונה, יש לקווה שגם הם יתנהגו לתפארת ויהיו גם הם מקדשי שם שמים.

האם עמלו היה לשווא?

שח רבינו: יש והאדם עמל קשות על חינוך בניו ובנותיו, ובכל זאת חינוכם נכשל- האם עמלו היה לשווא?

מובא במדרש, ש"הנפש אשר עשו בחרן" (בראשית יב, ה) כלומר עובדי הכוכבים שאברהם ושרה הביאו תחת כנפי השכינה- חזרו לסורם. ולמרות זאת, רואה התורה לנכון להזכירם שיצאו עם אברהם מחרן לארץ כנען. מדוע? להשמיענו שאין מקום להצטער על העמל, וכי הוא לא היה לשווא.

הטעם לכך הוא, שאם עשה אדם את המוטל עליו, הרי שעשה את שלו, ולמרות שלא הושג מכך שום דבר, אין בכך כלום. אומרים בשם רבי ישראל סלנטר זצ"ל, שעל האדם מוטל "לעשות", ולא מוטל עליו להצליח (אלא שאם הצליח שכרו גדול יותר).

שמעתי שסיפרו למרן הגרי"ז מבריסק זצ"ל על מוסד חינוכי שהתחנכו בו תלמידים עם קשיים חינוכיים גדולים, שעל אף כל ההשקעה הגדולה בהם, התקלקלו התלמידים ויצאו לתרבות רעה. אמר להם מרן הגרי"ז: העמל לא היה לשווא, שהרי בזמן שלמדו שם, קראו אותם התלמידים קריאת שמע, שמרו שבת ועוד מצוות. אם כן יש רווח במה שלמדו באותו מוסד חינוכי!

אין עמל חינוכי לשווא!

אמר רבינו: ידוע לכל, כי הדבר העיקרי, עליו הפקידו כלל ישראל מדורי דורות, היה חינוך הדור הבא. אבות הנחילו לבניהם את המסורת שהם קיבלו מאבותיהם.

בזמננו הפך עניין זה לדבר לא פשוט בכלל. הרחוב על כך בעייתי, עד שקשה מאוד לחנך את הילדים כפי רצון ההורים הילדים חושבים שההורים הם "מהדור הקודם" ו"אינם מבינים", ואילו הם הילדים, "מבינים" יותר מההורים.

קשה מאוד להסביר למי שחושב את עצמו ל"מבין" שהוא בעצם "לא מבין", וכי דווקא אותם אלו שהוא חושב שהם "לא מבינים", הם בעצם ה"מבינים" האמיתיים.

עלינו לדעת את מה שאמר הגאון מוילנא למגיד מדובנא (מזבא ב"אוהל יעקב" פרשת תזריע). המגיד מדובנא שאל את הגר"א באיזה אופן יכול הצדיק להשפיע מצדקתו ומיראתו על בני דורו? השיבו הגר"א במשל:

דומה הדבר לכלי גדול, אשר כלים קטנים סובבים אותו מכל צדדיו, אם תשפוך לתוך הכלי הגדול בלי הפסק, הוא יתמלא ויעלה על גדותיו, עד שישפוך ממנו ויתמלאו כל הכלים הקטנים שמסביבו. אולם כל עוד לא תמלא את הכלי הגדול על גדותיו- לא יגיע אל הכלים הקטנים מאומה.

כן הוא הדבר בנוגע להשפעה על אחרים. רק כאשר בן אדם ממלא את עצמו בתורה ובראית שמים, יש בכוחות להשפיע על הסובבים אותו.

הדבר הראשון שאדם המעוניין להשפיע צריך לדעת הוא, שהוא בעצמו צריך להיות חדור בעצמו במה שהוא רוצה להשפיע. אדם כעסן לא יוכל לחנך את ילדיו לא להיות כעסנים, וכמו שאמרו חז"ל (בבא מציעא קז ע"ב) "קשוט עצמך ואחר כך קשוט אחרים". ההורים צריכים לתת דוגמה טובה לילדים לאותם ערכים שהם מחנכים.

רק כאשר ההורים בעצמם מלאים על גדותיהם במידות טובות ובראית שמים, ומשמשים לילדיהם דוגמה אישית טובה- יש תקווה שהחינוך יצליח אם כי גם אז צריך עדיין רחמי שמים מרובים.

הי תסדר בכל יום את מיטת האבא

סיפרו לי על משפחה אחת שהיתה שם תורנות בין הבנות מי תסדר בכל יום את מיטת האבא. אם מאיזושהי סיבה

מלמד בחיידר שאל את רבינו

מלמד בחיידר שאל את רבינו, ששמע שפעם היו מלמדים את הילדים על הפסוק "וילך עשיו", שהלך בלי כיפה ולא נישק את המזוזה, "ויאכל" - שאכל בלי ברכה וכו', האם נכון הדבר?

אמר רבינו, שאכן באמת כך לימדו פעם.

הוסיף המלמד ושאל: האם גם היום אפשר ללמד כך ?

תמה רבינו: למה לא ? והמלמד הסביר את שאלתו: מה העניין ללמד דבר זה שלא כתוב בחז"ל?

אמר רבינו: משום שדבר זה מכניס בילדים אהבת ה'.

לחנך את הילדים במקום לחפש ארבעה מינים מהודרים

אברך אחד התבטא פעם באוזני רבינו, שאין לו זמן לטפל בילדיו כראוי, כי הוא מעוניין ללמוד באותו זמן. אמר לו רבינו כך הוא נוהג, אזי שלא יחפש ארבעה מינים, ואת הזמן שהוא משקיע בחיפוש ארבעה מינים ישקיע בחינוך הילדים, כי נטילת לולב אפשר לקיים על ידי מתנה על מנת להחזיר, ואילו חינוך אי אפשר לקיים בצורה כזו.

בכנס שהתקיים בבני ברק להורי בנות הסמינרים, הוזמן רבינו לשאת דברים. לפני דיברו על מיני יועצים שנתנו עצות ורעיונות שונים על מנת להצליח בחינוך הילדים.

כשעלה רבינו לדבר פתח ואמר: איני שולל את כל הרעיונות ששמענו פה. כל עצה היא טובה ומצוינת, רק צריך לדעת איך ליישם אותה. לי אין מה להציע, אלא דבר פשוט - אם האבא הוא טוב וירא שמים והאמא היא טובה ויראת שמים, גם הבן והבת יהיו כך. אמנם, בכל כלל יש יוצא מן הכלל, אבל באופן כללי - זה הכלל.

הוא לא האריך עוד, ומיד ירד מן הבמה. המסר החזק כי החינוך הטוב ביותר הוא הדוגמא האישית, נחרת היטב בלב ההורים.

בגישה זו נקט גם בנושא שלום בית. כאשר הגיעו חתנים וביקשו ממנו הדרכה לשלום בית, בדרך כלל נהג לומר: אם תהיה אתה טוב איתה - גם היא תהיה טובה איתך.

מהלך כזה כלל אינו מסובך. זוהי עצה פשוטה המונעת את כל הצרות של שלום בית, כי כל הבעיות הללו מתחילות מנקודה אחת - ממריבה קטנטונת. הוא אינו אומר לה 'בוקר טוב', ואז היא לא אומרת לו 'לילה טוב', ולמחרת זה מתפתח...

סיפר רבי מרדכי בונים זילברברג שליט"א, שלאברך אשר בא לבקש ברכה לשלום בית, אמר רבינו: "אני יכול לברך, אבל אתה צריך לעשות!".

איך יתכן שהקב"ה הטיל על בני זוג צעירים משימה כה כבדה של חינוך ילדים?

שאל רבינו: איך יתכן שהקב"ה הטיל על בני זוג צעירים משימה כה כבדה של חינוך ילדים? הרי לכאורה מדובר באומנות כה גדולה, להיות מחנך! האם כל בני זוג יכולים לעמוד בכך?!

הוא תרץ, שרואים מכאן שעיקרו של החינוך הוא הענקת אהבה לחניך. דבר זה מסור בדמם ובבשרם של כל זוג הורים באשר הם.

המתחכים של ימינו צריכים להקדיש תשומת לב גדולה ל'חמימות' בחינוך. דהיינו להשקיע בתלמיד חום ואהבה ללא גבול. כשהחניך יראה זאת ויבחין שהרב אוהבו באמת, כאב רחום וחנון, דואג לכל צרכיו ומיטיב לו ככל יכולתו - יש אכן סיכוי שהוא יתחנך בצורה שאנחנו שואפים לה.

(קטעים מלוקטים מתוך הספר 'ומתוק האור' - פניני הגרא"ל)

שמעתי שסיפרו
למרן הגרי"ז
חבריסק זצ"ל
על מוסד חינוכי
שהתחנכו בו
תלמידים עם
קשיים חינוכיים
גדולים, שעל
אף כל ההשקעה
הגדולה בהם,
התקלקלו
התלמידים
ויצאו לתרבות
רעה. אמר להם
מרן הגרי"ז:
העמל לא היה
לשווא, שהרי
בזמן שלמדו
שם, קראו אותם
התלמידים
קריאת שמע,
שמרו שבת ועוד
מצוות. אם כן
יש רווח במה
שלמדו באותו
מוסד חינוכי

אין עמל חינוכי
לשווא!

**ר' שלמה זלמן הביט בי
וסיים בבדיחות:
"אני תמיד מפחד
שיפטרו אותי
מהשטעלע שלי, ולכן
אני דואג שיהיה לי לוח
שנה בכיסי בכל עת..."**

הגאון הר' יהושע ליף שליט"א על השיחות וההדרכה שקיבל מהגאון רבי שלמה זלמן אויערבך זיע"א

כל מי שפגש את ר' שלמה זלמן אויערבך, היה מיד משתאה מאהבתו המוחשית לכל יהודי. מידותיו הנאצלות, טהרת רוחו וארשת פניו הקורנות, עזרו לו ליצור קשר עם כל אדם שבא במגע איתו.

בצעירותו למד אחי בישיבת 'קול תורה' בבית וגן, הוא דיבר תמיד על ראש הישיבה שלו בהערצה, ודרכו זכיתי לקשר מועט עם גדול זה. כשהתחלתי במסעות השנתיים של הביקורים אצל גדולי ישראל, נסענו לגדולים רבים בבני ברק אך גם לגדולי ישראל ששכנו בירושלים, כך פגשו הבחורים את הרב שלום שבדרון (שמסר בפניהם שיחה בסלון ביתו בשערי חסד, צמוד לבית הכנסת הגר"א), ואת ר' שלמה זלמן אויערבך. בעקבות כך התהדק הקשר האישי שלי איתו.

ר' שלמה זלמן נודע כאחד הפוסקים הגדולים בעולם, ואני ניצלתי את ההזדמנות, ונהגתי לברר אצלו שאלות הלכתיות שהתעוררו. יכולתי לגשת אליו מיד אחרי תפילת מנחה בבית הכנסת בשערי חסד, או להמתין לו בסיום מסירת שיעורו בישיבת 'קול תורה' ולהציע להסיעו לביתו.

בחודשים שקדמו למלחמת המפרץ התארס אחי הצעיר, חיים, עם מ. אורט ממילווקי שבמדינת ויסקונסין. חתונתו נקבעה לסביבות תאריך האולטימטום שקבעה ארצות הברית לעיראק. חתונה זו הייתה החתונה הראשונה במשפחתנו שבה לא ישתתף אבינו, שכבר הלך לעולמו. כל אחי ואחיות רצו מאד להשתתף בשמחה, במיוחד לרגל העובדה שאבינו לא יעמוד לצד אחינו כשיפסע לחופתו. שבוע לפני כן היתה אמורה להיערך חתונה של תלמידי במיניאפוליס, והוזמנתי לסדר קידושין.

אולם הדבר לא היה פשוט כלל:

בחורי הישיבה היו זקוקים לי, בני משפחתי היו זקוקים לי, הדברים היו מורכבים בעיקר בגלל איום המלחמה, שריחף מעל ראשנו כענן קודר. כיצד אוכל לנטוש את כולם בזמן גורלי כזה? כיצד נכון וראוי לנהוג?

לבסוף אשתי ואני, יחד עם אחי הגדול ר' אליעזר ורעייתו, החלטנו לבקש את עצתו של ר' שלמה זלמן. נסענו לביתו בשערי חסד. ר' שלמה זלמן הכניס אותנו בחום לחדר לימודו, והעניק לנו את מלוא תשומת לבו. פירטנו בפניו את שאלתנו. ר' שלמה זלמן הקשיב בעיון, ולאחר מכן התווה בראיית-נולד מדהימה למה עלינו לצפות בחודשים הקרובים: "ראשית", הוא אמר, "קולות המלחמה ילכו ויתגברו ככל שנתקרב לתאריך היעד שקבעו האמריקנים, העיתונות תנפח את האירועים. ככל שיחלפו הימים תיכתבה הכותרות באותיות גדולות יותר ויותר ובדיו שחור יותר ויותר... אך לאמתו של דבר, איננו

יודעים מה יקרה. בסופו של דבר - הכל עשוי להסתדר, ויתכן שהמלחמה לא תפרוץ כלל. כרגע שום דבר לא ידוע לנו, ולכן לא נוכל להניח הנחות מראש"...

ר' שלמה זלמן התכוון לסדאם חוסיין שהרבה לאיים בעבר, ועדיין לא קיים את אימויו...

"מלבד זאת", הוסיף, "גם האמריקנים הניחו לאולטימטום שקבעו בעבר לחלוף ולא מימשו את אימויהם". הוא המשיך: "ואני אומר לכם - אינני נביא, וכמוכן אין אפשרות לדעת, אבל נראה לי שבירושלים לא תהיה שום בעיה! און מיר דארפן ווייטער לעבן - צריך להמשיך לחיות. וחלק מהחיים הינו להשתתף בשמחות בני המשפחה. אחיך הוא שמתחתן, וזו שמחה חשובה מאד!", הוא השתק לרגע.

"עכשיו נותרה השאלה", הוא המשיך, "לגבי ילדיכם שישארו בארץ בזמן זה. כדי לענות על כך, עליכם להכיר את ילדיכם - האם הם מסוג הילדים שיהיו במתח גדול כל זמן שלא תהיו כאן - אסור לכם לנסוע. אבל אם הם ילדים מהסוג הרגוע יותר, מותר לכם לעזוב את הארץ לזמן קצר".

לאור עצתו של ר' שלמה זלמן החלטנו שגיסתי תישאר להשגיח על ילדי שתי המשפחות, ואילו אחי, אשתי ואני ניסע לחתונה. כך בדיוק עשינו, בעוד תופי המלחמה רועמים בדיוק כפי שצפה ר' שלמה זלמן. חזרנו לארץ יום לפני תאריך האולטימטום. בערב שלאחר מכן פרצה המלחמה. מייד אחרי שהגענו הביתה, פניתי לשיבה, להיות לצד הבחורים בשעה גורלית זו.

עם שוך רוחות המלחמה, הוכחו דבריו של ר' שלמה זלמן כמעט כנבואה: מתוך שלושים ותשעה הטילים שנשלחו לישראל, לא פגע אפילו טיל אחד בירושלים, ממש כפי שחזה. במבט לאחור, אני מסכם סיפור זה במילות חז"ל: "חכם עדיף מנביא" - ר' שלמה זלמן הקפיד להדגיש שהוא אינו נביא. מצד שני לא אמר שהוא אינו חכם. אין ספק שהיה חכם, וחכמתו היתה עדיפה על פני נבואה.

בהזדמנות אחרת התעוררה שאלה לגבי תינוק, שנולד ביום ששי כמה דקות אחרי השקיעה: זמן לידת התינוק חשוב ומכריע, מכיון שעל פיו נקבע האם הברית תיערך בשבת הבאה או ביום ששי. לר' שלמה זלמן היתה דעה הלכתית מיוחדת בנושא זה, לפיה הפסק תלוי במספר הדקות שחלפו מאז השקיעה. מיהרתי לשאול אותו. הוא הקשיב לשאלה, הוציא לוח שנה מכיסו ואמר: "בוא נראה מתי חלה שקיעת החמה". הוא פסק את הדין על פי השעה הרשומה בלוח. לאחר מכן חיך אלי ואמר: "אם תשאל אותי מדוע נושא אני לוח שנה בכיס, אומר לך: הדבר קשור לסיפורו של ה'שאגת אריה'".

והוא סיפר: "כפי שידוע לכל, היה ה'שאגת אריה' תלמיד חכם עצום. טרם התפרסמה גאונותו העצומה וגדלותו, היה רב בעיירה קטנה, שלא היתה ידועה בלמדנות מיוחדת. יום אחד שאל אותו אחד התושבים באיזו שעה תחול שקיעת החמה? - אני צריך לבדוק בלוח השנה שלי, השיב ה'שאגת אריה'. תושב העיירה נדהם: 'מה?', הוא שאל בחוסר אמון, 'הרב לא יודע מתי תחול השקיעה?!'. האיש, שנדהם ממה שנראה לו כפגם גדול בלמדנותו של הרב, עורר בעיר סערה גדולה, ובסופו של דבר הרחיקו את ה'שאגת אריה' מתפקידו"...

ר' שלמה זלמן הביט בי וסיים בבדיחות: "אני תמיד מפחד שיפטרו אותי מהשטעלע שלי, ולכן אני דואג שיהיה לי לוח שנה בכיס בכל עת..."

(מתוך הספר 'בהיכלם')

לאור עצתו של ר' שלמה זלמן החלטנו שגיסתי תישאר להשגיח על ילדי שתי המשפחות, ואילו אחי, אשתי ואני ניסע לחתונה. כך בדיוק עשינו, בעוד תופי המלחמה רועמים בדיוק כפי שצפה ר' שלמה זלמן. חזרנו לארץ יום לפני תאריך האולטימטום. בערב שלאחר מכן פרצה המלחמה. מייד אחרי שהגענו הביתה, פניתי לשיבה, להיות לצד הבחורים בשעה גורלית זו.

**"אני נראה כמו גוי
גמור, בגדי מלוכלכים
ובלויים, שערי סתור
ופרוע, אין בי שמץ של
מראה יהודי, וראש
הישיבה רוצה שאהיה
מגיד שיעור במסכת
'בבא מציעא'..."**

סיפור מדהים שסיפר הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א, המעניק לנו הדרכה אמיתית, אודות הדרך הטובה ביותר בחינוך הילדים והתלמידים.

אליעזר (לייזר) רוט

וגם לשמוע זה את קורותיו של זה, מאז נפרדו דרכיהם.

"כשנכנסו אל החדר, ראה האורח כי על הקיר, מול מקום מושבו של ראש הכולל, תלויה תמונה ענקית של אחד מראשי הישיבות בארה"ב. התמונה היתה בגודל שאינו בפרופורציה עם שאר החדר, ומתוך כך הבין הלה כי לראש הכולל יש קשר מיוחד במינו עם אותו ראש ישיבה.

"סיפר לו ראש הכולל את המעשה הבא, שממנו יש ללמוד עד כמה גדול כח התורה להחזיר תועים למוטב.

"באותן שנים הלכתי והתדרדרתי עד שאיבדתי את הצורה היהודית שלי", העיד ראש הכולל על עצמו, "גידלתי שערות ארוכות כדרכם של ה'היפים' באותן שנים, בגדי היו מוזנחים, וכל ישותי העידה עלי כי הנני אדם זרוק מכל העולמות, שפרק כל עול חברתי ומוסרי, ושאין לו בעולמו אלא רק לעבור את הרגע הנוכחי בשלום, בלי לחשוב בכלל על מה שיקרה עמי ברגע הבא.

"עברה תקופה, מעט החסכונות שהיו לי הלכו ואזלו, לא היו לי מקורות הכנסה, ואט אט התחלתי לרעוב ללחם, פשוטו כמשמעו.

"הבנתי שאין מנוס, ואהיה חייב לעבוד, לפחות כמה שעות בשבוע, כדי להרוויח כמה דולרים שבהם אוכל להחיות את נפשי.

"והנה צדה עיני מודעה קטנה על לוח המודעות, בה היה כתוב שיש ישיבה מקומית מחפשת עובד ניקיון למספר שעות בשבוע. המודעה פנתה לכל מאן דבעי, יהודי וגוי כאחד, מה זה משנה מי מנקה את הרצפות?

"ניגשתי לישיבה, וביקשתי לפגוש את ראש הישיבה כדי לומר לו שאני רוצה להתקבל לעבודה. כשהגעתי הבחין ראש הישיבה מיד כי יהודי הנני, ולאחר ששאל כמה שאלות גם הבין שאני מגיע מרקע ישיבתי, ושדף הגמרא אינו זר לי..."

"הוא אמר לי בצער רב כי את משרת המנקה הוא כבר נתן למישהו אחר שהתדפק על דלתו לפני, אבל אז אורו עיניו

מעשה מיוחד במינו סיפר הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א, בעת שנשא דברים חוצבי להבות, באחד מעמדי 'דרשו' בעבר. היה זה במעמד החותם של שרשרת הסיומים שנערכו בשנת תשע"ב, לאחר סיום הש"ס במחזור ה-י"ב של 'הדף היומי', וסיום מסלול 'קנין הלכה' ב'דרשו' ועוד.

הגרצ"מ שליט"א עסק בעניין של גודל קדושת התורה, אשר המאור שבה מחזיר את העוסקים בה למוטב, וסיפר את הסיפור הבא:

"יהודי אחד הגיע מארה"ב לארץ הקודש, ושמע על חבר ותיק מהישיבה שלמד אתו שנים רבות קודם לכן, וכיום משמש כראש כולל חשוב.

"היהודי הופתע מאוד מהשמועה, משום שאותו חבר התדרדר מאוד בנערותו, עד שנזרק מכל הישיבות והתגלגל לרחוב. החבר שהגיע מארה"ב בטוח היה כי חברו משכבר הימים בוודאי כבר פרק מעליו כל עול תורה ומצוות חלילה, אין לו שום קשר לתורה הקדושה, והנה עכשיו הוא שומע שהלה מכחן כראש כולל חשוב וכבר העמיד תלמידים הרבה..."

"גמר היהודי אומר, והחליט לחזות בפלא כמו עיניו. בירר את כתובתו המדויקת של אותו ראש כולל, והגיע לבקר אותו כדי לראות היעמדו דברי האומרים כי אכן מדובר באותו אדם.

"כשהגיע נדהם לראות שאכן אותו חבר הפך לראש כולל, תלמיד חכם מופלג. ניגש אליו לחץ את ידו בחמימות ולא הסתיר את התרגשותו הגדולה למראה החבר הוותיק ששב למוטב ועלה על דרך המלך, ולא זו בלבד שחזר להתנהג כאחד האדם, אלא גם עלה ונתעלה במעלות התורה והיראה.

"תוך כדי הדברים הזמין אותו ראש הכולל להיכנס עמו לחדרו כדי שיוכלו לשבת בנחת ולשוחח, להשלים פערים

"גידלתי שערות ארוכות כדרכם של ה'היפים' באותן שנים, בגדי היו מוזנחים, וכל ישותי העידה עלי כי הנני אדם זרוק מכל העולמות, שפרק כל עול חברתי ומוסרי, ושאין לו בעולמו אלא רק לעבור את הרגע הנוכחי בשלום, בלי לחשוב בכלל על מה שיקרה עמי ברגע הבא.

הרי הבחור הזה למד תורה גם בנערותו, לפני שהתדרדר, ומדוע אז לא החזיר אותו המאור למוטב? כנראה שהסביבה לא תמכה בהרגשה הזאת, לא האמינה בו ולא נתנה לו סיכוי. אולי היו סיבות שבגינן הוא התדרדר עוד ועוד למרות שלמד תורה כמו כל בחור ישיבה רגיל.

מה שראש הישיבה ההוא עשה עם ה'היפי' היה מעשה חינוכי ממדרגה ראשונה: הוא נתן בו אמון!

הוא לקח 'היפי' שנראה כמו גוי ואמר לו: "אני לא רואה היפי, אני רואה מגיד שיעור, אני רואה ראש כולל, אני רואה כאן ראש ישיבה!!!"

טבע האדם, שכשמאמינים בו, כשתולים בו ציפיות, הוא משתדל לעמוד בהן. כשההורים משדרים לילד שהם בטוחים במיליון אחוז שהוא לא משקר להם, הילד לא ישקר! גם אם הוא ישקר חלילה פעם או פעמיים, הוא ירגיש שהוא מאכזב את ההורים שלו, ולכן הוא לא יעז לעשות זאת.

אבל לא מספיק שההורים אומרים לו שהם מאמינים בו ובטוחים שהוא לא משקר. למעשה הם בכלל לא צריכים לומר לו זאת. דיבורים כאלו, אין בהם שום תועלת.

ההורים צריכים לשדר לילד את ההרגשה הזאת, לגרום לו להבין מעצמו שהם סומכים עליו, שהם בטוחים בו שהוא אומר רק אמת.

כך גם לגבי כל התנהגות אחרת. אם ההורים בטוחים במאת האחוזים שהילד שלהם לא לוקח דבר שאינו שייך לו, הוא יודע שאם הוא ייקח דבר שאינו שלו הוא יאכזב אותם, והדבר האחרון שהילד רוצה זה לאכזב את הוריו, או את המלמד בחיידר וכדו'.

והוא הציע לי הצעה אחרת...

"מנקה כבר יש לנו, אבל אנחנו צריכים מגיד שיעור... אתה תהיה המגיד שיעור החדש שלנו!"

"לרגע חשבתי שאני הוזה. עומד יהודי שהתדרדר, אני נראה כמו גוי גמור, בגדי מלוכלכים ובלויים, שערי סתור ופרוע, אין בי שמץ של מראה יהודי, וראש הישיבה רוצה שאהיה מגיד שיעור וארביץ תורה לתלמידים..."

"אהה... הבנתי את כוונתו", חלפה במוחי המחשבה, "הוא רוצה שאני אסתפר, שאלבש בגדים ישיבתיים וכך הוא רוצה למשוך אותי חזרה... מה אני ילד קטן? ככה מנסים לפתות אותי עם כסף?"

"אבל מצד שני הייתי מאוד זקוק לכסף, התלבטתי אם לקבל את ההצעה או לא, ואז הפתיע אותי ראש הישיבה שהבין את הלבטים שלי..." "אתה לא צריך להסתפר ולא להחליף בגדים. הדבר היחיד שאתה צריך לעשות זה להביא איתך גמרא מסכת בבא מציעא, להכין שיעור ולהתחיל למסור..."

"וכך הגעתי למחרת עם בבא מציעא, עם בגדים מוזנחים ומראה זרוק, עם רעמת שיער מתולתל ומבולגן שעליה נחה לה כיפה שחורה שחברה לשיער עם כמה וכמה סיכות כדי שלא תיפול באמצע השיעור..."

"התחלתי למסור שיעור, להכין את השיעור הבא, ולאחר מכן עוד שיעור. שקעתי בלימוד, ובתוך זמן קצר השיער גולח, הבגדים הוחלפו והפכתי להיות בחור ישיבה לכל דבר ועניין, אלא שהפעם אני לא הבחור הזה שהמשיג כל הזמן צועק עליו שהוא צריך לקום מוקדם ולהקשיב בשיעורים וללמוד בסדרים. עכשיו אני מגיד שיעור, אחד מחברי הצוות החינוכי בישיבה!"

"מאז התחנתתי, הקמתי בית, הפכתי לאברך כולל ובהמשך לראש כולל ומרביץ תורה, וכל זה בזכות אותו ראש ישיבה. כי כשכולם ראו בי 'היפי' זרוק ומוזנח שאין תקווה לאחריתו, הוא ראה ראש כולל השוקד על תלמודו! לכן תמונתו של ראש הישיבה תלויה בחדרי כדי שאזכור יום יום ושעה ושעה בזכות מי הגעתי לכאן, וכיצד עלי להתנהג כדי שאזכה בסייעתא דשמיא להשפיע גם אני על סביבתי לטובה, כפי שהשפיע ראש הישיבה עלי'."

עד כאן הסיפור שסיפר הגרצ"מ זילברברג באותו המעמד שהתקיים לפני כעשר שנים.

הגרצ"מ דיבר על הנושא של 'המאור שזה מחזירו למוטב', ואכן נכונים ונכוחים היו דבריו, אבל יש בסיפור הזה רעיון נוסף...

**כשאתה
מתפלל
בסידור
של בית
הכנסת זה
לא הסידור
האישי
שלך, אבל
אם יש לך
את הסידור
האישי שלך,
לא משנה
איפה תהיה,
תזכור את
הכוונות
שאתה רוצה
לכוון**

הרה"ג ר' פסח קראהן שליט"א
מבכירי המרצים בעולם על
הדרך להצליח, להשפיע
ולהשתנות

איך התחיל הכל?

הרה"ג ר' פסח קראהן: "מאז שהייתי נער, אני זוכר את עצמי מדריך בקעמפים וב'פרחי'. בתחילת דרכי נשאתי דרשות באופן אקראי באזור מגורי, אבל מה שהפך אותי לדרשן ומרצה לציבור היה כשהספר הראשון שלי, *The maggid Speaks*, מסיפורי המגיד הירושלמי הגה"צ ר"ש שבדרון זצ"ל יצא לאור. אנשים שקוראים ספר חושבים: 'האיש הזה כותב סיפורים, אולי הוא יכול גם לספר סיפורים?' אנשים חשבו שאולי את המסר שהעברתי בסיפורים אני יכול להעביר בעל פה. אני זוכר את הפעם הראשונה. התחלתי עם מסיבת סיום בבית ספר לילדי מהגרים מרוסיה פה בארצות הברית. לאט לאט חברה דחברך חברה אית ליה, וכך נקראתי בס"ד שוב ושוב להרצות לפני קהלים מגוונים של יהודים".

"לפני כל שיחה המטרה שלי היא להעביר לאנשים את המסר שהם טובים, שהם יכולים להיות טובים יותר וש אפשר להשתנות! תמיד אני נותן דוגמאות פרקטיות איך אפשר להשתנות. בשבת האחרונה דיברתי על תפילה. אמרתי שכדאי שאנשים יחזיקו בסיפור אישי משלהם שבו הם יכולים לסמן ולהזכיר לעצמם את הכוונות שהם רוצים לכוון בתפילה. כשאתה מתפלל בסיפור של בית הכנסת זה לא הסיפור האישי שלך, אבל אם יש לך את הסיפור האישי שלך, לא משנה איפה תהיה, בכל מקום תזכור את הכוונות שאתה רוצה לכוון. כך, אם למדת או חשבת על כוונה מסוימת בתפילה, אתה יכול להדגיש את המילים כדי להזכיר לעצמך את הכוונה. בפעם הבאה שתפתח את הסיפור, הסיפור 'מדבר אליך'. דיברתי

על זה בשבת האחרונה, והיום התקשר אלי משהו, ואמר שאתמול קנה לעצמו סידור, והדגיש לעצמו כוונות שהזכרתי. זו בדיוק המטרה שלי כשאני מדבר לפני ציבור".

מיהו קהל היעד של הרב?

"מבחינת הגילאים - נוער ומעלה. לפעמים קוראים לי לדבר לפני ילדים צעירים, אבל בדרך כלל הגילאים הם מבוגרים יותר. מבחינת סגנון השומעים - אני מדבר לכל יהודי. כל אחד שרוצה לצמוח ולגדול. בדרך כלל מדובר ביהודים שומרי מצוות, אבל כשאני מגיע לבריתות בכובעי השני כמוהל, אני גם נוהג לדרוש לפני הציבור, ולא פעם קורה שההורים והציבור אינם שומרי תורה ומצוות, כך שגם לקהל שאינו דתי אני מדבר לא מעט פעמים".

האם יש סיפור שהרב מספר שוב ושוב בהרצאות כי הוא קרוב ללב ויש בו מסר חשוב?

הרה"ג ר' פסח קראהן: "קשה לומר. אם אני מדבר על תפילה זה סיפור מסוג אחד, אם אני מדבר על חסד, חינוך, כל הרצאה יש לה את הסיפורים שלה. כל הרצאה והמשמעות שלה. יחד עם זה, יש סיפור שאני חוזר עליו הרבה, מכיון שהמסר שלו עוצמתי ביותר.

כשאבא שלי ע"ה היה חולה מאוד, הייתי בשבת אצל הגאון רבי שמעון שוואב, וכשחזרתי מבית החולים ורבי

שמעון שאל אותי מה שלומי, ענית: 'יש לי ביטחון שהוא יבריא'. אמר לי רבי שמעון: 'ביטחון אין משמעו שאבא שלך יחלים. ביטחון משמעו שלד' יש את תכנית העל שלו, בתקווה שיום אחד אולי תוכל להבין אותה'. הסיפור הזה מהדהד אצל הרבה אנשים. אנשים מרבים מרגישים שביטחון משמעו שהכל יהיה טוב, אבל אני לא צריך לספר לכם שאנשים עוברים הרבה מאוד קשיים, וכשאתה אומר להם שביטחון אין משמעו שהכל יהיה טוב, אלא שאנחנו יודעים שלד' יש את התכנית שלו והוא יודע מה הוא עושה, ואולי יום אחד נהיה מסוגלים להבין אותה - הדברים מחלחלים עמוק.

אחד הרעיונות שנשאתי במקומות רבים אחרי אסון מירון היתה מהדרשן רבי אלימלך בידרמן שליט"א, שאומר שהמשנה באבות אומרת: 'דע מה למעלה ממך' - יהודי צריך לדעת מה יש מעליו - 'עין רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבים'. דע מ"ה למעלה ממך. מ"ה הקרבנות - לעולם לא נדע ולא נוכל להבין בעולם הזה מדוע קרה האסון ולמה הם נלקחו מאיתנו. רק בורא עולם שהוא למעלה מאינו יודע מדוע קרה הכל, ורק אחרי מאה עשרים נוכל לראות את התמונה השלמה".

פעמים רבות אנשים אומרים שהתחילו לומר 'אל תירא' אחרי 'עלינו' בגלל שאני מדבר על זה הרבה, או שהתחילו כל יום לומר את הפרשה של פיתום הקטורת בעקבות מה ששמעו ממני, או שהתחילו לוודא שהם עושים מעשה של חסד כל יום. זה נותן לי הרגשה מאוד מיוחדת כי זה אומר שהם מקשיבים והם עושים, וברוך ד' אני זוכה לזה פעמים רבות".

(מתוך 'קטיפה' - יתד נאמן ח'תשרי תשפב)

**"סגרתי את
הגמרא,
ואמרתי
לו שאני
חייב לקבל
הסברים.
הוא נדהם
לרגע, ולאחר
מכן נפתח
והחל לספר
את הסוד
שהסתיר עד
כה..."**

הגאון רבי
יצחק לוקסנברג,
מרא דאתרא של
שכונת 'נאות שמחה'
במודיעין עילית, עם
סיפור שחייב לשמש
כשתמרור מנחה ומורה
דרך לכל הורה ומחנך.

יעקב א. לוסטיגמן

"התחלתי ללמוד איתו את הסוגיא, וככל שהתקדמנו לעומקה, ראיתי ש"זה לא הוא". האברך שכאמור הוא גאון עצום, לא הבין דברים שהם אומנם קצת מורכבים, אבל אי אפשר להגדיר אותם כ'מסובכים ביותר'.

"כבר ראיתי אותו בעבר מבין סוגיות הרבה יותר מורכבות בלי לקמט את המצח, וכאן הוא פשוט איבד את כל היכולות שלו.

"לאחר כמה וכמה מאמצים שכשלו סגרתי את הגמרא, ואמרת לי שאני חייב לקבל הסברים. דרשתי ממנו שיגלה את מה שהוא מסתיר ממני, ללא כחל ושרק. מה הסיפור שעומד מאחורי הסוגיא הזאת ולמה אתה לא מצליח להבין אותה?

"האברך נדהם לרגע, ולאחר מכן נפתח והחל לספר את הסוד שהסתיר עד כה...

"בהיותי בחור בישיבה קטנה למדנו את המסכת הזאת ב'זמן קיץ', וכשהגענו לסוגיא הזאת, ניסה הר"מ להתחיל ללמוד אותה, אך משהבחין כי התלמידים מתחילים להסתבך הוא החליט לדלג על הסוגיא ואמר לנו שהיא קשה מידי. מאז אני חושש מהסוגיא הזאת, היא כנראה אחת הסוגיות הקשות בש"ס, ואני מרגיש שאני לא מצליח לרדת לעומקה.

"אותו מגיד שיעור לא הבין שבאמירה שאמר ובמעשה שעשה כשדילג על סוגיא כי הבחורים לא מסוגלים להבין אותה כביכול, הוא סתם את מוחם של התלמידים. עד כדי כך השפיעו הדברים שגם שנים רבות לאחר מכן, האברך הזה שכבר בקי בכל הש"ס, עדיין לא מסוגל להבין את הסוגיא הזו על בוריה..."

"לכן, אם אתם תוהים למה אנשים לא לומדים את כרך ד' של המשנה ברורה, התשובה היא פשוטה מאוד" אומר הרב, "זה בגלל שכבר מגיל צעיר הם יודעים שהלכות עירובין זה "מחוץ לתחום" עבורם. זאת הסיבה שאדם מן השורה נרתע מהלכות עירובין. בטוח שזה לא בשבילו, ויודע בוודאות שאין לו סיכוי להבין אותן".

את המעשה הבא שמעתי מפיו של הגאון רבי יצחק לוקסנברג שליט"א, מרא דאתרא בשכונת 'נאות שמחה' במודיעין עילית, ומוותיקי מגידי השיעורים ב'דף היומי בהלכה' של 'דרשו'.

היה זה לפני תחילת לימוד חלק ד' במשנה ברורה, העוסק בהלכות עירובין, במחזור הראשון של הדף היומי בהלכה. בשנת תשע"ב.

הרב לוקסנברג התייחס אז לטענה הידועה שהלכות עירובין קשות להבנה, טענה שבגינה חוששים רבים מלעסוק בהלכות אלו, ומלכתחילה מרימים ידיים ומעדיפים לוותר על הניסיון.

הסיפור שסיפר אז הגר"י שליט"א אירע שבועות אחדים קודם לכן בביתו, והרב השתמש בו כדוגמה חוצת גבולות לכל סוגי הלימודים והעניינים. תובנה זאת צריכה לשמש כמורה דרך וכתמרון מנחה לכל איש חינוך ולכל אדם באשר הוא, כשהוא בא ללמוד עניין חדש.

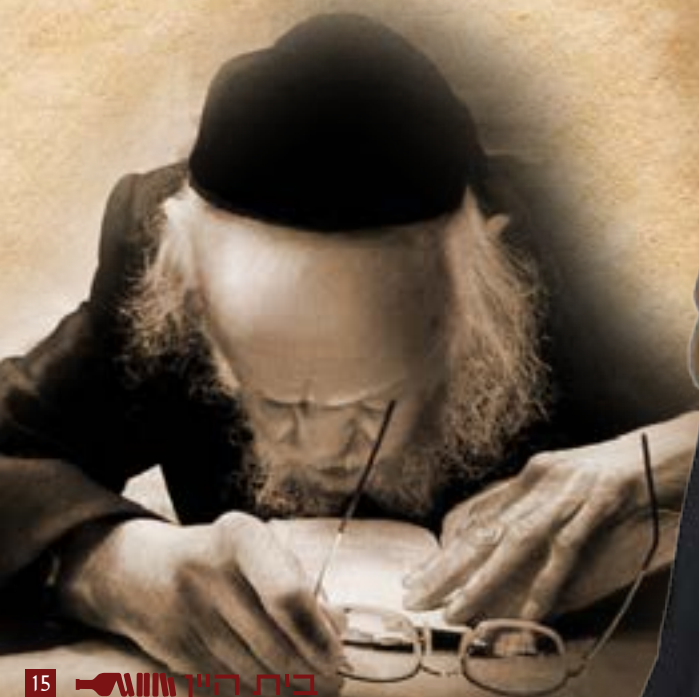
"לפני זמן מה פנה אלי תלמידי משכבר הימים, שמכחן כיום כמגיד שיעור, ורבים נהנים מזיו תורתו", סיפר הגר"י שליט"א לכותב השורות.

"אני מכיר אותו כבר זמן רב, וביודעי ומכירי קאמינא - האברך הזה הוא "קרוב להיות עילוי". יש לו מוח חריף מאוד, תפיסה מהירה, הבנה ובהירות יוצאת דופן.

"הוא ביקש ממני ללמוד איתו סוגיא מסוימת שהיה צריך למסור עליה שיעור למחרת היום, ולמרות שהתאמץ מאוד להבין אותה לעומקה, לא עלתה בידו.

"היום פנה לירד, הזמן מתחיל לדחוק, מחר בבוקר הוא צריך להתייצב מול התלמידים ולמסור שיעור, ולמרות זאת הוא עצמו עוד לא הצליח להבין את הסוגיא הזאת וגם לא מרגיש שהוא עתיד להבין אותה בקרוב, אם לא יקבל עזרה..."

**"אני עצמי
חמש
הסמקתי
מבושה,
התביישתי
עבור אותו
אדם שנעמד
ככה מול גדול
הדור שעיני
הכל נשואות
אליו, ואומר לו
"לא הבנתי..."
"שהרב יסביר
עוד פעם"**

ראש ישיבת נדבורנה לצעירים, הגאון רבי מתתיהו גרוסמן שליט"א, מספר על השיעור שלמד ממרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, ושנוגע לכל מלמד ומגיד שיעור.

אליעזר (לייזר) רוט

אותו היטב, ומסביר כל מילה כמו שמסבירים לילד קטן, כדי שהפעם ההסבר יהיה ברור ושהשואל יצא מכאן כשהוא מבין היטב את דברי 'אבן העזר'.

"מול השאלות הקשות שהכינו טובי הלומדים, הוא חי"ך. מול ההתקפות האדירות שהביאו עליו מכל עבר, הוא חזר וקרא שוב את דברי רש"י, מול הטענות והניסיונות להתנצח איתו, הוא הניד ידו בביטול.

"אבל כשיהודי אמר לו 'אני לא מבין, אם אפשר להסביר לי עוד פעם', הוא לא חשב פעמיים. הוא פשוט דפדף אחורה והסביר עוד פעם!!!".

זה בעצם נתן לי להבין יסוד מאוד מאוד חשוב בהרבצת תורה. כשתלמיד אומר לך "לא הבנתי", זאת השאלה הכי חזקה! זאת השאלה הכי טובה! זאת השאלה הכי מבריקה!

"אם אתה הופך לחסר סבלנות, ומסביר לו במהירות וברוגזה את מה שהוא לא הבין בפעם הראשונה כשהסברת עם כל הלב, נראה לך שיש סיכוי שהפעם הוא כן יבין?"

"לא הקפדן מלמד! מי שרוצה ללמד לאחרים צריך שתהיה לו סבלנות. לא חייבים לענות על כל שאלה, לא חייבים להתווכח עם כל טענה, לא חייבים להתלהב מכל סברה שאומר תלמיד, אבל כן חייבים להסביר שוב ושוב ולמי שלא הבין, כי אם אתה לא מסביר למי שלא הבין, אי אפשר לקרוא לך מרביץ תורה. אפילו פוסק הדור, בשיא תפארתו, בזקנותו המופלגת, כשכל העולם כולו חל מפניו, כשכל פוסקי ההלכה ברחבי העולם שיחרו לפתחו לשמוע את מוצא פיו, ולפעמים היו צריכים להמתין ימים ושבעות עד שיהיה לו זמן אליהם, כשאחד התלמידים לא הבין משהו, הוא הסביר לו בסבלנות, ברוגע, במאור פנים, לאט לאט, בשפה ברורה ובנעימה, עד שהתלמיד הבין את הדברים.

יש כאן מוסר השכל מאוד חזק, ואני חשוב שכל מלמד, מגיד שיעור, ראש ישיבה, כל מרביץ תורה צריך לדעת את זה ולהפנים את זה.

השיעור הם היו 'מתנפלים' עליו עם שאלות כבודת משקל, שאלות שנוגעות לשורשי הסוגיא לכאורה.

"בחלק גדול מהמקרים מרן זצ"ל לא היה מתייחס לשאלות הללו. לפעמים הוא היה מתעלם, לפעמים היה מניד ידו לאות כי זאת לא שאלה בכלל, ולפעמים פשוט היה מחייך למשמע השאלה, וקורא שוב את הרש"י, כאומר: איני יודע מה אתה רוצה, זה לא מה שרש"י אומר, תקרא שוב את רש"י וכל הבעיות ייעלמו כלא היו...".

"ככל שנעשה מבוגר יותר, כך היה מתייחס פחות ופחות לשאלות. הוא היה צריך להתאמץ כדי לדבר, וגם כך מסירת השיעור לקחה ממנו כוחות אדירים כך שלא היה לו כח להתעסק גם בוויכוחים עם השואלים.

"באחד הפעמים, היה זה כשמרן זצ"ל כבר היה בן 98 כמדומני, הוא מסר שיעור במסכת פסחים, ותוך כדי השיעור פתח שולחן ערוך 'אורח חיים', והקריא קטע מאוד מעניין ומאוד ארוך מתוך ה-'אבן העזר'. זה היה חריג יחסית, בוודאי לאותן שנים, מרן זצ"ל הקריא והסביר באריכות במשך קרוב לעשר דקות, והסביר את המחלוקת במקום בין 'אבן העזר' והגרעק"א.

"והנה קם אחד מהמשתתפים בשיעור, דופק על הסטנדר כדי להסב את תשומת לבו של מרן הגרי"ש אלישיב אליו, ואומר: 'אני מבקש אם הרב יכול להסביר שוב את כל הקטע הזה ב'אבן העזר', לא הבנתי מה שהוא אומר...".

"אני עצמי ממש הסמקתי מבושה, התביישתי עבור אותו אדם שנעמד ככה מול גדול הדור, הרב שעניי הדור כולו נשואות אליו, ואומר לו 'לא הבנתי...'. 'שהרב יסביר עוד פעם'. מה זה? זה היה נראה לי כחוצפה, ובוודאי לא כמעט שמביא כבוד לבעליו.

"אבל אז למדתי את השיעור הכי חשוב שלמדתי מכל השיעורים שבהם השתתפתי. מרן זצ"ל דפדף בחזרה לתחילת הקטע, והתחיל לקרוא מההתחלה, לאט, בסבלנות, מתאמץ להגביה את קולו שישמעו

את הסיפור הבא שמענו מפיו של הגאון רבי מתתיהו גרוסמן שליט"א, ראש ישיבת נדבורנה לצעירים, במהלך שיחה שקיימנו עמו לגיליון של שבוע שעבר במגזין 'בית היין', ומפאת התועלת הגדולה שיכול הסיפור להביא לכל מלמד ומחנך, הפרדנו אותו מהשיחה הארוכה שגם היא בפני עצמה מלאה בתוכן מרתק ומחכים מאוד. וכך סיפר לנו ראש הישיבה:

"במושך שנים היה לי מנהג טוב שנהגתי בעצמי: בכל פעם שהייתי עובר בשעות אחר הצהריים באזור של שכונת מאה שערים, הייתי שם פעמי לעבר בית מדרשו של מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, פותח שם ספר ולומד עד שהחל שיעורו של מרן. לפעמים הייתי שעה, לפעמים שעתיים וגם יותר, ובלבד שאזכה לשמוע שיעור מפי גדול הדור.

"היה זה מחזה מופעים, לא פעם הבאתי גם את הילדים שלי, שישבו ויראו, שתיחקק בראשם דמותו וצורתו המופלאה של הרב אלישיב, בשעה שהיה מוסר שיעור בגמרא.

"אפשר לספר רבות על הרב אלישיב והשיעורים המפורסמים שלו. יש הרבה מאוד תובנות שלמדתי מאותם שיעורים, מצורת ההנהגה שלו, והיחס שלו לעניינים שונים, אבל אני רוצה לספר על שיעור מאוד מאוד מיוחד שלמדתי ממרן זצ"ל, וזה לא שיעור בגמרא, אלא שיעור ב'איך מלמדים גמרא לתלמידים".

"משתתפי השיעור היו אנשים מכל גווי הקשת. לא היו שם משתתפים רבים, ישבו כ-30 או 35 אנשים בסך הכל. זה לא שיעור קטן אבל גם לא שיעור מאוד גדול.

"חלק מהמשתתפים היו לומדים קודם לכן את הגמרא הדק היטב, וכשמרן הגרי"ש היה מוסר את

**"למה לא
באת מיד
הביתה?"**

**למה אתה
תמיד מרחף
בדרך?**

**חסרים לך
משחקים
בבית שאתה
צריך לשחק
עם נמלים
ברחוב???"**

הרהורים ותובנות מפי
ספרים ומפי סופרים
בשדה החינוך.

אימהות רבות עושות את הטעות הזאת, ולא פחות מהן גם אבות רבים שואלים 'למה'.

יעקב א. לוסיאגמן

שמוליק בן השבע צועד ברחובה של עיר, הוא עושה את דרכו מתלמוד התורה לביתו. יום הלימודים כבר הסתיים, והגיע הזמן ללכת הביתה.

הדרך אינה ארוכה במיוחד. הליכה של חמש או שש דקות אמורה להספיק. הלימודים בחיידר מסתיימים בשעה ארבע וחצי, כך שאפילו ביום חורפי בו שוקעת החמה מוקדם, עדיין שורר בחוץ אור יום.

גם התנועה אינה עמוסה במיוחד באזור בו הוא מתגורר, ומהחיידר עד הבית הוא צריך לעבור רק מעבר חציה אחד, שבו הוא ממתין עד שיגיע מבוגר ויעביר אותו בבטחה.

אבל שמוליק בכלל לא חושב על הדרך, גם לא על השמש שעדיין לא שקעה, ובוודאי שלא על התנועה.

הוא צועד בכלל בעקבותיה של נמלה גדולת מידות כמושגים של עולם הנמלים. היא גוררת עמה גרגיר קטן, אולי פירור לחם, אולי מדובר בכלל בחלק מוופל בלגי טעים במיוחד. הנמלה צועדת אנה ואנה, ושמוליק בעקבותיה.

כך נוקפות הדקות והדרך שאמורה להימשך חמש דקות, מתארכת לה לשלושים דקות.

בינתיים יורד החושך ומכסה את הארץ, ואמא של שמוליק עומדת מודאגת בחלון הבית, ממתנה לילד החולמני וה'רחפן' שלה, שיסיים את חלומותיו ויזכר שיש לו בית שאליו הוא אמור להגיע.

הבעיה שבשלושים הדקות האחרונות עקב שמוליק אחרי נמלה שצעדה בכיוון ההפוך, עכשיו הוא צריך לחזור את כל הדרך...

ושלא תחשבו שדרך הזאת משעממת ומשמימה. נכון, נמלים הוא כבר לא יכול לראות לאחר שירד הלילה, אבל הוא כן יכול למצמץ בעיניו בעודו בוחן כל מכונת שמגיעה מולו, ומנסה למצוא את ההבדלים בין הפנסים של מכונת זאת למכונת האחרת...

באיחור של חמישים דקות הוא מגיע הביתה, ואמא שכבר חתה לו קוצר רוח וכמעט החלה להתקשר לכל העולם בניסיון לאתר את הילד שנעלם, מתנפלת עליו בכעס לא מוסתר:

"למה לא באת מיד הביתה? למה אתה תמיד מרחף בדרך? למה אתה לא יכול פשוט לצעוד חמש דקות ולבוא הביתה? חסרים לך משחקים בבית שאתה צריך לשחק עם נמלים ברחוב???"

"למה" יאמרו הגויים...

צורת הפנייה הזאת חוזרת על עצמה אלף פעמים. לא רק אמא של שמוליק שואלת אותו 'למה', אימהות רבות עושות את הטעות הזאת, ולא פחות מהן גם אבות רבים שואלים 'למה'. גם המלמדים והמורות בבית הספר נוהגות לשאול 'למה', וחשוב לדעת שזאת טעות קשה.

למה באמת?

כי צורת הפנייה הזאת גורמת לילד לחפש הצדקה למעשיו.

למה לקח לך 50 דקות להגיע הביתה?? פשוט, כי היה לי מעניין בדרך!

למה אתה לא יכול לבוא מיד הביתה?? מה לעשות, אני טיפוס חולמני... זה אני!

למה לא שטפת את הכלים? לא היה לי זמן, הייתי עסוקה בשיחה עם חברה!

למה? כי הוא חושב שהמנגינה שזמזם שרוליק לא מעצבנת? כנראה שהוא לא באמת שמע אותו מזמזם. אולי אם הוא היה שומע ומתעצבן כמו שמחה'לה, גם הוא בעצמו היה מרביץ לשרוליק???

למה הרבצת לאחותך הקטנה? כי היא עצבנה אותי!

למה אתה לא מרוכז בתפילה? כי אני לא מבין את המילים שכתובות בסידור...

עצם הפנייה בסגנון של 'למה', גורמת לנשאל, באופן אוטומטי ובלתי רצוני, למצוא הסבר למעשיו. ההסבר לא חייב להיות מספק, בדרך כלל זה יותר 'תירוץ' ופחות 'תשובה' שתניח את דעת השואל, אבל הילד שעשה את הטעות יוצא עם הרגשה שהמעשה שלו אינו נורא כל כך, כי הרי יש לו הסבר ל'למה'.

למעשה מדובר בנגזרת שנובעת מההבדל בין 'שאלה סגורה' ל'שאלה פתוחה'. ההבדל בין שני הסוגנות הללו תחומי, למרות שהוא נראה קטן ולא חשוב בכלל, אבל זה כבר עניין למאמר נפרד.

הסבר לא מספק

מעבר לעובדה שהפנייה בסגנון של 'למה' גורמת לילד למצוא ולהמציא תירוץ להתנהגותו, יש כאן עניין נוסף חשוב לא פחות.

המלמד שואל את שמחה'לה למה הוא הרביץ לשרוליק. שמחה'לה 'הסביר' למלמד ששרוליק זמזם מנגינה שמעצבנת אותו והוא לא יכול לסבול אותה. בגלל זה הוא הרביץ.

מה עושה המלמד?

הוא מעניש את שמחה'לה ואוסר עליו לצאת לחצר בהפסקות במשך שלושה ימים...

למה? כי הוא חושב שהמנגינה שזמזם שרוליק לא מעצבנת? כנראה שהוא לא באמת שמע אותו מזמזם. אולי אם הוא היה שומע ומתעצבן כמו שמחה'לה, גם הוא בעצמו היה מרביץ לשרוליק???

הילד יוצא עם הרגשה שנעשה לו עוול.

זה לא שהוא נענש בגלל שהוא הרביץ לשרוליק...

הוא נענש בגלל שההסבר שסיפק למלמד לא הניח את דעתו!

למה הרבצת?

אם המלמד לא היה שואל את שרוליק 'למה הרבצת?' אלא פשוט מודיע לו: "אצלנו בכתה לא מרביצים ומי שמרביץ מקבל עונש, ואסור לו לצאת לחצר בהפסקות במשך שלושה ימים", מה היתה ההגשה של הילד המכה, בכזה מקרה?

הוא היה מרכין ראש בהכנעה ומקבל עליו את הגזרה.

כמוכן שעדיין סביר להניח שהוא יחשוב שנעשה לו עוול, ושהמכות שהעניק מכל הלב לחבר שלו, הגיעו לו בצדק וביושר, אבל הוא גם מבין שהמלמד מעניש כל ילד שמרביץ, ולא משנה מה היה המניע ומי היה המכה או המוכה.

אוצרות ויהלומים

5 יהלומים מהליכותיו הנפלאות של הגאון רבי שלמה קורח זצוק"ל, מי שהיה רבה של בני ברק, וזקן רבני תימן

נודמנתי לחופה שהרב היה אמור לסדר שם חופה וקידושין, והנה אני רואה שהחופה מתעכבת זמן רב לפני הורי הכלה נפולות. באתי לרבינו ושאלתי לפשר הדבר. השיב לי רבינו ואמר, הכלה באה שלא בצניעות למעמד החופה. איני מוכן בשום פנים ואופן לסדר חופה כך. וכך מעולם לא ויתר רבינו ולא אף על קוצו של יו"ד מההלכה הצרופה על אף שזה היה כרוך בהשפלת כבוד עצמו.

הדלת הזאת כבר ארבעים שנה לא נסגרה!!

שח אחד הרבנים שליט"א: שמעתי מעשה משכני, שיש לו מכון לסת"ם וכדו', מעשה השופך אור על נקיון כפיים בו דבק הגאון זצ"ל. וכך הוא מספר: נכנסתי אל הרב לפני כמה שנים לקבל המלצה [ממנו התפעלתי רבות ממאור הפנים והלבביות שבה קיבלני הרב]. כאשר נכנסתי אל לשכת הרב, באתי לפי תומי לסגור את הדלת. מיד עצר אותי הרב וסימן לי שאשאר את הדלת פתוחה, באמרו: "הדלת הזאת כבר ארבעים שנה לא נסגרה!!"

הדבר היחיד שאני יכול לומר לכם

מעשה נוסף שח אחד מתלמידי המובהקים: זכורני כי באנו קבוצת אברכים בחודש אלול האחרון לחייו בשנת ה'תשע"ח, כשעודו מסובל ביסורים קשים ומרים. ביקשנו מרבינו חיזוק לקראת הימים הנוראים. אמר רבינו דבר מבהיל שרק הוא יכול היה לאמרו: "אם אתם רוצים דברי חיזוק, הדבר היחיד שאני יכול לומר לכם, וכעת אני חש זאת - זהו דקדוק הדין. הנה, תראו כמה שלמדתי ועמלתי ויגעתי בעשר אצבעותי בתורה הקדושה, כמה תורה למדתי ולימדתי, זכיתי וזיכיתי, ועם כל זאת באה עלי הצרה הזאת. מזה תלמדו כמה גדול ונורא הוא עומק ודקדוק הדין..."

(מקור: הרב משה יפת, פורסם בדרשו)

המעשה המופלא על סגירת השידוך

מופלא הוא המעשה על סגירת השידוך של רבינו עם הרבנית אסתר ע"ה, המראה על שלימות ואהבת האמת שהייתה לרבינו. וכך מספר בנו ממשך דרכו הגאון רבי עמרם קורח שליט"א: הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל רבה של רמת השרון, הוא היה השדכן שהציע לרבינו זצ"ל את השידוך עם הרבנית הצדקת, בתו של הצדיק המופלא רבי חיים שרעבי זצ"ל מתל אביב. צדיק זה היה יוצא מביתו בכל תחילת שבוע, יושב בדד בצריף מחוץ לעיר ושם היה הוגה בתורה ימים ולילות ללא הפוגות, ובפרט בזהר הקדוש, וחוזר הביתה רק לקראת שבת. בני המשפחה היו מאושרים שזכו לאבא כה גדול, אך הייתה עניוה מרודה. אפילו בקופת חולים לא היו רשומים מחוסר במזומנים. אם חלה אחד הילדים, היה אביו נושא אותו על כפיים וקורא תהלים, ומסתפק בכך.

כאשר הציעו לאבי הרבנית ע"ה את הבחור הצעיר בן ה-26, נכדו של רבה הראשי האחרון של תימן הגאון רבי עמרם קורח זצוק"ל, בחור שכבר אז האיר את שמי עולם התורה בתורתו ובשקדנותו וניכר היה עליו כי לגדלות נועד - הוא שמח מאוד. אבל כשנשאל על ידי הבחור המיועד רבינו זצ"ל, מה הוא יכול לתת בשביל השידוך, אמר: "בשביל מה צריך כסף? הנה בחצר הבית מסתובב תרנגול, הבה נשחט אותו, תאמר לבתי 'הרי את מקודשת לי' ותקימו את ביתכם בשמחה..." רבינו, הגם שבא ממשפחה יחסית אמידה, ראה את תום הלב, את הצדקות, את מסירות הנפש למען התורה, ואמר: בשביל זה אני עושה את השידוך!

למה התעכבה החופה

בהספד שנשא הגאון רבי פנחס קורח שליט"א העלה בדבריו כי הרב, על אף שהיה רך כקנה בדברים שבין אדם לחברו, אך בדברים שבין אדם למקום היה קשה כארו, ומעולם לא חת מפני איש והיה משמיע את דבר ה' בעוז ובתעצמות. ומעשה שהיה: פעם אחת

נזדעזעתי. איזו אמת! אמת לאמיתה!

באחת מדרשותיו שח הגאון זצ"ל כמסיה לפי תומנו, אודות מעשה מופלא אשר בו הומחשה דאגתו לבני התורה עוד מצעירותו, וכך סיפר: באחד הימים, בעודי צעיר לימים, עברתי ברחוב ליד בית הורי שהתגוררו בירושלים בסמיכות לשיבת 'קול תורה'. לפתע אני פוגש בחור שהכרתי שלומד בשיבת 'קול תורה'. שאלתי אותו: למה אתה אינך נמצא כעת בשיבה? הוא ענה לי - 'סילקו אותי מהשיבה'. אמרתי לו: בא איתי.

הייתי אז בחור צעיר בעל עוז נפש. הלכתי אתו לכיוון השיבה, ונכנסנו לראש השיבה הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל. אמרתי לו: 'הראש ישיבה, למה זרקתם אותי מהשיבה?' 'הוא אינו מתנהג כראוי לבן ישיבה'. אמרתי לו: הראש ישיבה יסלח לו. 'סלחתי לו', השיב ראש הישיבה. אמרתי שוב: הראש ישיבה יסלח לו - 'סלחתי לו'. אמרתי לו: הראש ישיבה ירשה לי לומר משהו. אנחנו אומרים בכל יום שלש פעמים 'סלח לנו', בכל יום תשע פעמים, ותשע מאות פעמים בשנה, והראש ישיבה לא יסלח לו?!

רבי שלמה זלמן נזדעק. הוא נהיה חיזור כסיד, כולו היה מבוהל. 'תביא אותו, תביא אותו' - צעק. נזדעזעתי. איזו אמת! אמת לאמיתה! אני כזה קטן, בחור, ילד בן שמונה עשרה, הצלחתי לזעזע ראש ישיבה גדול! אין זה אלא שהאמת היא זו שזעזעה אותו. לא אני הוא זה שזעזעתי אותו, אלא התורה אצלו היא חיה, נושמת. אנשים כאלו, הם היו אלו שהנהיגו את כלל ישראל.

ואכן, כל המכיר מעט את דרכו של רבינו זצ"ל, ראה וידע כיצד הוא מעריך ומכבד ומקבל את האמת מכל מי שאמרה, קטן כגדול, ואף האדם הפחות שבפחותים אם יאמר דבר אמת לאמיתו, הרב זצ"ל הודה לו וכיבדו והעריכו לרוב ענוותנותו וגדלותו כי רבה. וכמאמר דוד המלך ע"ה: מכל מלמדי השכלתי, וזאת מפני כי האמת הייתה נר לרגליו ואור לנתיבתו. היא זאת שהדריכה אותו וליוותה את צעדיו בכל משך ימי חייתו עלי אדמות, ממנה לא נע ולא זע.

מדורו של הרב אליעזר (לייזר) רוט

להשתכר מבית היין

**פנינים של חינוך
והנהגה טהורה
חמעשי רבותינו
גדולי הדורות**

ומה היה בסוף? כולם יודעים.

הגה"צ רבי ראובן קרנשטיין זצ"ל: רבי אברהם, אחי הגר"א, בספרו "מעלות התורה" כותב, כי יהודי הרוצה לעשות מעשה איסור, כגון לדבר לשון הרע, והוא מתגבר ונמנע מלדבר - מקיים בכך מצות עשה של "ובערת הרע מקרבך". כך, בכל עת שכובש את יצרו הרע - מקיים מצוה זו. הוא מעמיק ומביא על כך א געוואלדיגע רמז בפסוק: "ובערת הרע מקרבך - וכל ישראל ישמעו ויראו", ונקדים. ה"חפץ חיים" זצ"ל סיפר על עצמו: בהיותי בחור צעיר, אש הקודש בערה בקרבי. ליבי אמר לי: מה אתה ישן, הרי צריך להציל את כל העולם - שכולם יחזרו בתשובה ויהיו יהודים טובים!

אבל בשלב מסוים התבוננתי במציאות וחשבתי - וכי יכול אני להציל את כל העולם?! הרהרתי והגעתי למסקנה שאכן

החופשיים, ואז נכנסנו לשאול את פי מרן, וענה לנו בזה"ל: "מיט חורבן התורה בוית מען ניט קיין תורה", כלומר "בחורבן התורה לא יתכן לבנות תורה. האמת היא, שבענין עליית יהודי תימן אמר "שיותר טוב היה אם היו נשארים שם ולא היו עולים". (המבשר קהילות י"ט באב תשע"ח)

יצאתי פעם מחדרי, וראיתי הילדה שלי בת שנתיים הילאה את פיה עם "גולות"

הרה"ג רבי אהרן ישעיהו רוטר שליט"א: שמעתי

שבשנת תש"ו ביקר אחד מניצולי השואה אצל מרן בעל החזו"א, ושאל אותו על מדותיו של הקב"ה בזמן השואה, וענה לו מרן החזו"א בערך בזה הלשון: דע לך כי בחורבן הזה, התנהג הקב"ה במדת הרחמים הכי גדולה, והסיבה שאין אנו מבינים זאת, כי חסר לנו בגיל, משל למה הדבר דומה, לילד שלמד לקרוא בסידור, ונשאלת השאלה, מדוע אין אנו מלמדים אותו מיד גמרא, והתירוץ הוא, דבגין שחסר לו בגיל, יחסר לו בהבנה, כן אנחנו, עדיין לא התבגרנו מספיק בכדי להבין את זאת!!!

"בזמנו ששמעתי זאת, האמנתי אבל לא הבנתי, עד שבא לידי הבנתי. ומעשה שהיה כך היה, יצאתי פעם מחדרי, וראיתי הילדה שלי בת שנתיים מילאה את פיה עם "גולות" והנה עמדתי אין אונים, כי לא ידעתי מה לעשות, כי אם אכניס אצבעי לתוך פיה, הרי עלול אני לסכן אותה, ובעל הרחמים חנן אותי בין רגע בעצה נכונה, וסטרתי לה מכה מלמטה, ומיד פרצה בבכי והקיאה מפיה את כל הגולות, ועמדו אז על ידי בשעת המעשה ילד כבן ששה שנים, ואיש מבוגר, והנה הילד ראה בשעת מעשה רק מדת הדין, אבא נתן מכה לילדה שלו, לא כן האיש המבוגר, הוא ראה במכה הזאת רק מדת הרחמים.

"זוכרני שבשנת תש"י שנת עליית יהודי תימן, כידוע השלטונות השתלטו עליהם בכונה להעביר אותם על הדת, והנה עלתה בידינו להציל שארית הפליטה כאשר יציל הרועה מפי הארי, והם בגודל עניותם היו זקוקים לבגד ללבוש, ואז קמנו ואספנו בגדים ומלאנו מהם מחסנים במטרה לחלק להם, גם החופשיים חלקו בגדים, והיה הדבר הזה כעין כוח משיכה לכאן או לכאן, ואז נשאלה השאלה אצלנו, איך יתכן לחלק להם את הבגדים, הלא יש כאן בגדים שיש בהם ספק שעטנו, ואם יתנו כל בגד ובגד לבדיקת שעטנו יעבור הרבה זמן, ובינתיים הם עלולים ח"ו ליפול לידי

את כל העולם אינני יכול. כיון שכך - החלטתי - לכל הפחות את אנשי המדינה בה אני חי אציל.

אבל המדינה גדולה מאוד, ואחר כמה ימים הגעתי למסקנה כי הדבר אינו מעשי. לכל הפחות אציל את אנשי המחוז של עיירתי ראדין.

שוב התבוננתי ושאלתי את עצמי - וכי אפשרי הדבר להציל בשטחים כל כך נרחבים, עיירות ומחוזות?!

טוב - נכנעתי - אם זה לא יצליח, לכל הפחות אחזיר בתשובה את אנשי העיירה בה אני מתגורר - ראדין.

פעלתי רבות להגיע למטרה הזו, שכל אנשי עיירתי יהיו טובים ומופלגים, ללא חטא, אבל לא צלחה דרכי.

טוב - אמרתי לעצמי - ישראל מאיר! כנראה שתפקידך להציל את עצמך ולתקן את ישראל מאיר.

באותה שעה החלטתי להניח לכל האנשים מסביבי, ולהשקיע את מיטב הכוחות כדי לתקן את עצמי - להיות נקי ושלם ולעלות במעלות. ומה היה בסוף? כולם יודעים. רבי ישראל מאיר זצ"ל, הכהן הגדול מראדין, הציל את עצמו והציל גם את כל העולם כולו.

מה הוא לא עשה! באלו תחומים הוא לא נגע בספריו - באנשי הצבא, בכלל ישראל, בכל מקום. ה"חפץ חיים" זצ"ל, בספרים שחיבר, הציל את כלל ישראל והגביה את הדור כולו.

זהו שנרמזו כאן בפסוק: "ובערת הרע מקרבך" - אם תתקן את עצמך, ומכאן ומזה ועל דרך זו - תשפיע על כולם, ומחמת כך - "וכל ישראל ישמעו ויראו".

(יחי ראובן- דברים)

"האם אתה עוזר לאשתך בבית בערבי שבתות"?

יום אחד, מספר תלמיד, התלוייתי אל ראש ישיבת חברון הגאון רבי שמחה זיסל ברוידא זצ"ל, בדרכו לחתונה של אחד מבני הישיבה, משעצרנו מונית שתיקה אותנו לאולם החתונה, הצטרפו אליה שני בחורים מהישיבה, שביקשו אף הם להגיע לאותה חתונה. כאשר הגענו למקום בו נערכה השמחה, נתתי לשני הבחורים שהצטרפו לנסיעה סכום כסף, וביקשתי מהם שיואילו בטובם לשלם לנהג המונית את דמי הנסיעה, ואילו אני הזדרזתי ללות את רבינו זצ"ל בדרכו לאולם. לאחר כמה צעדים הבחין לפתע שאנו צועדים לבדנו, ומיד שאל "היכן שני הבחורים שהתלוו אלינו?"

משאמרתי שהם נותרו במונית בכדי לשלם לנהג, נעצר מיד ואמר "וכי כך עושים לבני לוויה"?! ותיכף נעמד על מקומו והמתין שבחורים יגיעו, ורק אז המשיך לצעוד לעבר האולם.

סיפר תלמיד:

התלוויתי אליו פעם לחתונה, וכעבור זמן מה רמז לי רבינו זצ"ל שהוא כבר מוכן לשוב לביתו, אולם שאל "האם כבר אכלת?"...

השבתי כי כבר אכלתי בישיבה טרם בואי לכאן... אולם רבינו זצ"ל עמד על כך שאתיישב לאכול, ואמר כי לא יעזוב את המקום עד שאסיים.

לא נותרה בידי ברירה והתיישבתי לאכול. רבינו זצ"ל נותר במקום עוד רבע שעה, ורק משהיה סמוך ובטוח כי אכלתי לשובע, הסכים לצאת את האולם בדרכו לביתו.

בוקר אחד לאחר תפילת שחרית פנה רבינו זצ"ל לבחור, וביקש שיקרא אליו את אחד מנכדיו שיחיו, מכיון שנצרך לדבר מה בבנין הפנימיה, ואין בו כוח לעלות את המדרגות.

התלמיד מיד הציע את עצמו להביא מהפנימיה את הדבר הנצרך ואמר: "אעשה זאת בשמחה!"...

"מדוע אתה הולך בשמחה?"... שאל ראש הישיבה, והבחור השיב "גדולה שימושה יותר מלימודה"...

למשמע התשובה אמר רבינו זצ"ל "לא בגלל זה בלבד הנך צריך ללכת"...

ואז סיפר לו את המעשה [המובא בהקדמה לספר "אור יהל"] שהגה"צ רבי לייב חסמון זצ"ל ביקש מתלמיד שיכין עבורו כוס תה, ואותו תלמיד אף הוא אמר מיד שהוא עושה כן מטעם "גדולה שימושה יותר מלימודה".

אמר לו רבי לייב זצ"ל "יהודי זקן מבקש טובה וחסד, כלום אי אפשר לעזור לו, אלא רק מן הטעם של גדולה שימושה"?!...!

"אף אני אומר לך" - אמר ראש הישיבה לאותו בחור "דל מהכא גדולה שימושה, יהודי נזקק לעזרתך מפני שאינו יכול לבצע את הפעולה בעצמו, א"כ עשה זאת, וע"י כך תתרגל לעשות חסד לא רק עם רבך"...

צדיק'לי, וכי רק השום כבוד השבת בלבד צריך אדם לעזור לאשתו?

אחד מתלמידיו של ה"סבא" מסלבודקא זצ"ל

סיפר כי זמן קצר לאחר נישואיו הפתיעו ה"סבא" בשאלה "האם אתה עוזר לאשתך בבית בערבי שבתות?"...

התלמיד השיב מיד בחיוב, והוסיף שהרי חז"ל מזהירים לעשות לכבוד שבת, ונהגו כן בעצמם: "רב ספרא מחרין רישא. רבא מלח שיבוטא. רב הונא מדליק שרגי. רב פפא גדיל פתילא" וכו' [שבת קי"ט ע"א].

חיך ה"סבא" זצ"ל ואמר לו: "צדיק'לי, וכי רק משום כבוד השבת בלבד צריך אדם לעזור

לאשתו? והרי זו מצות עשה מפורשת מן התורה: "עזוב תעזוב עמו", ועל אחת כמה וכמה לאשתו, שיש לבעל חובות מיוחדות כלפיה. ובפרט בערב שבת, שהעבודה מרובה והאשה עייפה, וממהרת להספיק צרכי השבת עד לזמן הדלקת נרות, האם יש לך מצוה שבין אדם לחבירו גדולה מזו?"...

(מתוך הספר נסיך ממלכת התורה)

הצטרפו גם אתם וקבלו ישירות למייל שלכם את מגזין אחינו לחינוך ותורה 'בית היין'

לחצו כאן

או שלחו מייל לכתובת dirshu@dirshu.co.il

Dirshu
דרשו ד' ועוד
קר שלישית לחינוך
ועודו לימוד התורה

המבצע חוזר לתחילת זמן חורף

המבצע הגדול של
'דרשו' ו'אחינו' חוזר
לתקופה קצרה.
תורמים לפעילות
הקירוב של ארגון
'אחינו' וזוכים
במתנות מ'דרשו'.
זכייה מיידית של
הספרים שכבשו
את העולם היהודי.

תרום 28 ש"ח להדפיס
למשך 16 חודשים
קר כל החודשה 448 ש"ח

וקבל מיידית

- סט 'משנה ברורה'
- סט 'לקראת שבת'
- סט 'דרש דוד'
- חמושה חומשי תורה
- ספר המפתח על משנ"ב

* סט 'משנה ברורה' - 6 כרכים,
* סט 'לקראת שבת' - 5 כרכים,
* סט 'דרש דוד' - על מסכת אבות,
* ספר המפתח על המשנ"ב

תרום 24 ש"ח להדפיס
למשך 16 חודשים
קר כל החודשה 384 ש"ח

וקבל מיידית

- סט 'משנה ברורה'
- סט 'לקראת שבת'
- ספר 'דרש דוד'
- ספר המפתח על המשנ"ב

* סט 'משנה ברורה' - 6 כרכים,
* סט 'לקראת שבת' - 5 כרכים,
* ספר המפתח על המשנ"ב

תרום 23 ש"ח להדפיס
למשך 12 חודשים
קר כל החודשה 276 ש"ח

וקבל מיידית

- סט 'משנה ברורה'
- של 'דרשו'
- ספר המפתח על המשנ"ב

* סט 'משנה ברורה' - 6 כרכים,
* וכן ספר המפתח על המשנ"ב

תרום 20 ש"ח להדפיס
למשך 10 חודשים
קר כל החודשה 200 ש"ח

וקבל מיידית

- סט 'לקראת שבת'
- ספר המפתח על המשנ"ב

* לקראת שבת סט הספרים שנקרא
בשקפה בכל היום החדש, 5 כרכים
עם אלפי ספרים ממוקדמים
השטח מוקדמים מהמסור של
עליו לקראת שבת של 'דרשו'
* ספר המפתח על המשנ"ב

תרום 20 ש"ח להדפיס
למשך 6 חודשים
קר כל החודשה 120 ש"ח

וקבל מיידית

- חמושה חומשי תורה
- סט 'דרש דוד'
- על התורה
- ספר המפתח על המשנ"ב

* חמושה חומשי תורה בדרך ארז
* סט 3 כרכים 'דרש דוד' על התורה
* ספר המפתח על המשנ"ב

המבצע לזמן מוגבל 02-5609000